

Olga Dąbrowska-Cendrowska
Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach
ORCID 0000-0002-7527-3789

XV Spotkanie Członków Zespołu i Współpracowników Ośrodka Badań Historii Kobiet Instytutu Studiów Kobietych, Białystok 7-8 marca 2025 roku

W dniach 7-8 marca 2025 roku w Białymstoku odbyło się XV Spotkanie Członków Zespołu i Współpracowników Ośrodka Badań Historii Kobiet Instytutu Studiów Kobietych przy współpracy Pracowni Historii Kobiet w Katedrze Historii Kultury Uniwersytetu w Białymstoku. Tym razem tematem przewodnim konferencji o charakterze warsztatowym były „kolekcje dokumentów – archiwalia, prasa, film jako materiał do badań biografii kobiet”.

Prelegentów przywitała pomysłodawczyni i organizatorka przedsięwzięcia prof. dr hab. Małgorzata Dajnowicz, która rozpoczęła obrady od podsumowania osiągnięć Ośrodka Badań Historii Kobiet, następnie przeszła do prezentacji bieżącego numeru „Czasopisma Naukowego Instytutu Studiów Kobietych”. Wzorem poprzednim w wydarzeniu wzięli udział przedstawiciele różnych dyscyplin naukowych m.in.: historii, politologii, literaturoznawstwa, językoznawstwa, nauk prawnych oraz nauk o komunikacji społecznej i mediach, dla których historia kobiet jest przedmiotem badań. Organizowane cyklicznie białostockie spotkania stały się miejscem rozstrzygania dylematów metodologicznych, źródłem naukowych inspiracji oraz przestrzenią konfrontacji odmiennych perspektyw badawczych. Ważnym celem realizowanym przez Ośrodek Badań Historii Kobiet jest włączanie młodych badaczek i badaczy w przestrzeń badań naukowych. W związku z tym, wśród prelegentów znaleźli się zarówno utytułowani badacze, którzy tematyką kobiet zajmują się od lat, jak i ci, którzy są na początku swojej drogi naukowej. Co szczególnie istotne, po żadnym wystąpieniu nie zabrakło czasu na pytania do referenta, na przekazanie sugestii i spostrzeżeń, także na pochwały, które mogą być pomocne w dalszych eksploracjach naukowych.

W czasie dwudniowych obrad wygłoszono 19 referatów. Prelegenci reprezentowali następujące ośrodki akademickie: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej (2), Uniwersytet Opolski (2), Katolicki Uniwersytet Lubelski im. Jana Pawła II (2), Uniwersytet w Białymstoku (6), Uniwersytet w Siedlcach (1), Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach (5) oraz Muzeum Pamięci Sybiru (1). Pierwszego dnia swoje wystąpienia zaprezentowały trzy badaczki z naszego uniwersytetu: prof. dr hab. Lidia Michalska-Bracha – *W przestrzeni sztuki. Zapomniane biografie dziewiętnastowiecznych kobiet – studium przypadku*; prof. dr hab. Jolanta Chwastyk-Kowalczyk – *Brytyjska przestrzeń Joanny Ciecchanowskiej – artystki, dziennikarki, pisarki*; dr hab. Olga Dąbrowska-Cendrowska, prof. UJK – *Magazyny luksusowe dla kobiet w Polsce w latach 1990-2025 jako źródło informacji o pierwszych damach*.

Drugiego dnia obrady rozpoczęło wystąpienie dr hab. Marzeny Marczewskiej, prof. UJK – „*Zaczynam być naprawdę całym człowiekiem*” – *Zofii Moraczewskiej portret własny. Językowy obraz kobiety aktywnej utrwalony w egodokumentach*. Po nim swój referat zatytułowany *Piękne, zajmujące i słodkie przeznaczenie kobiety – „Rady dla córki” Zofii z Czartoryskich Zamoyskiej* przedstawiła dr hab. Alicja Gałczyńska, prof. UJK.

Chciałabym podkreślić, że historią kobiet nie zajmują się jedynie badaczki. Swoje wystąpienia zaprezentowali także badacze. *Kobiety doceniane, ale czy przez prasę zauważone. Parlamentarne patronki roku w Polsce na łamach tygodnika „Polityka”* zaprezentował dr hab. Marek Białokur, prof. UO. Natomiast dr Łukasz Jędrzejski z UMCS przybliżył *Wizerunek kobiet w tygodniku „Zwierciadło” (1970-1980)*. Przedstawiciel Muzeum Pamięci Sybiru, dr Krzysztof Kossakowski analizował postać *Janiny Bem w świetle materiałów archiwalnych*.

Wspominałam o młodych badaczkach, czyli studentkach studiów magisterskich i szkół doktorskich. Wynikami swoich badań dzieliły się: mgr Justyna Kowalska – *Zofia Szmydtowa (1983-1977), wybitna historyczka i teoretyk literatury*; mgr Karolina Żurawska – *Wzorzec osobowy gospodyni domowej w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w świetle periodyku „Ja i Ty” (1960-1973)*; lic. Patrycja Pawluczuk, *Prasa kobieca o transformacji w Polsce na przykładzie „Przyjaciółki”, „Kobiety i Życie” i „Zwierciadła” (1987-1990). Komunikat*.

Najaktywniejszą dyskusantką była prof. dr hab. Ewa Maj, która wyrażając zainteresowanie oraz pochwały pod adresem autorów i ich wystąpień, dopytywała o wątki, które ją najbardziej zaciekały. Sama zaś, przedstawiła referat – *Krytyka filmowa w międzywojennej prasie dla Polek*. Prof. dr hab. Małgorzata Dajnowicz wystąpiła drugiego dnia przybliżając uczestnikom konferencji *Kolekcje prywatne jako materiały do badań biografii kobiet (na przykładzie spuścizny Marii Chwalibóg)*¹.

XV konferencja naukowa o charakterze warsztatowym pt. *Kolekcje dokumentów – archiwalia, prasa, film jako materiał do badań biografii kobiet*

¹ Program konferencji pod linkiem: http://www.isk.bialystok.pl/text/program_konf_kolekcja_dokumentow.pdf.

Ośrodek Badań Historii Kobiet stanowiła doskonałą okazję do wymiany wiedzy i doświadczeń. Dzięki wysłuchaniu badaczek i badaczy – ekspertów oraz dyskusjom na tematy związane z szeroko rozumianymi źródłami do badań historii kobiet mogłam poszerzyć swoje horyzonty, znaleźć kolejne inspiracje i dostrzec ogromny potencjał do kontynuacji badań i rozważań na temat współczesnej prasy kobiecej jako źródła wiedzy o kobietach.

Data zgłoszenia tekstu: 19.03.2025

Data akceptacji tekstu: 22.03.2025